

Şişmanlayamayan Sumocu

—
Dünya
Edebiyatı
Roman
—

—
Çeviren:
Bahadırhan
Bozkurt
—

Eric-
Emmanuel
Schmitt

Eric-Emmanuel Schmitt, Fransız romancı, oyun yazarı ve sinema yönetmeni. 1960 yılında Lyon'da doğdu. 1980-1985 yılları arasında École Normale Supérieure'de felsefe eğitimi aldı. Eserlerinde Tanrı, dinler, şiddet ve kutsal arasındaki bağ, yitirilen kimlik, davranışların gizemi gibi konulara yer veren Schmitt'in kitapları 45 dile çevrildi, tiyatro oyunları 50'den fazla ülkede sahnelendi.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Adolf H.'nin Diğer Yaşamı
Yüzlerin Ötesini Gören Adam
Bir Aynada Üç Kadın

Görünmeyen Döngü:
Oscar ve Pembeli Meleği
Milarepa
Madam Pyllinska ve Chopin'in Sırrı
Mösyö İbrahim ve Kuran'ın Çiçekleri
Bayan Ming'in Hiç Olmayan On Çocuğu
Şışmanlayamayan Sumocu
Nuh'un Çocukları (yayınlanacak)
Félix ve Görünmez Kaynak (yayınlanacak)

ŞİŞMANLAYAMAYAN SUMOCU

Orijinal adı: Le sumo qui pouvait pas grossir

© Editions Albin Michel-Paris 2009

Yazan: Eric-Emmanuel Schmitt

Fransızca aslından çeviren: Bahadırhan Bozkurt

Türkçe yayın hakları: © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

1. baskı / Mart 2012

3. baskı / Şubat 2026 / ISBN 978-625-6666-81-8

Her 2000 adet bir baskı olarak kabul edilmektedir.

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Şişmanlayamayan Sumocu

Eric-Emmanuel Schmitt

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Çeviren: Bahadırhan Bozkurt

Görünmeyen Döngü

Görünmeyen Döngü serisi, birbirinden bağımsız romanlardan oluşmakla birlikte ortak bir temayı paylaşır: Anlam arayışı. Serinin her kitabında, başkahraman yaşamının yas, terk ediliş, hastalık ya da savaş gibi belirleyici bir anında kendini beklenmedik bir karşılaşmanın içinde bulur ve bu, ona yola devam etme gücü verir. Ayrıca bu karşılaşma manevi bir deneyime dönüşür, ruhsal bir derinliği açığa çıkarır.

Serideki kitaplara bakarsak: *Milarepa* Tibet Budizmini, *Mösyö İbrahim ve Kuran'ın Çiçekleri* İslamiyeti, özellikle de tasavvufu, *Oscar ve Pembeli Meleği* Hristiyanlığı, *Nuh'un Çocukları* Museviliği, *Şişmanlayamayan Sumocu* Zen Budizmini, *Bayan Ming'in Hiç Olmayan On Çocuğu* Konfüçyüsçülüğü, *Madam Pylinska ve Chopin'in Sırrı* ise müziğin ruhla kurduğu ilişkiyi merkeze alır. *Félix ve Görünmez Kaynak*'ta ise animist düşünce işlenir.

Eric-Emmanuel Schmitt, maneviyatı hümanist bir bakış açısıyla ele alır. Onları, hayatta yol almayı kolaylaştıran bilgelik ve şiir hazineleri olarak görür. Onun yaklaşımının özgünlüğü de burada yatar: Okurunu dönüştürmeye ya da inançlar üzerine anlamsal bir eleştiri sunmaya çalışmaz; bunun yerine, beklenmedik empati alanları yaratarak keşfetmeye, sezgisel olarak hissetmeye davet eder.

Sıksa, uzun, dümdüz olduğum halde, Şomintsu önüm-
den geçerken seslendi.

“Sende bir şişman görüyorum.”

Yok ya! Cepheden bakınca kibrit çöpünde kurutulmuş
ringa balığı gibi görünüyordum. Profilden ise... Profilden
görünmüyordum bile, sanki üç değil iki boyutluydum, çi-
zilmiş bir resim gibiydim, girintim çıkıntım yoktu.

“Sende bir şişman görüyorum.”

İlk günlerde karşılık vermemiştim çünkü kendi kendim-
den sakınıyordum. Durmadan insanların bana sözlerle, mi-
miklerle, hareketlerle sataştıklarını düşünür dururdum, bu
hatamın farkına vardığım için o zaman da yine hayal görü-
yorum diye yorumladım. Böyle tekrar eden sanrılara para-
noya diyorlar galiba, evet, paranoyaya kapılıyordum, aler-
jiden de öte bir şeydi bu.

“Cun, sakın ol, kendini mahvediyorsun” diye kendi ken-
dime nasihat ediyordum. Bu eğri bacaklı ihtiyar böyle söz-
ler söylüyor olamazdı.

Üçüncü sefer, Şomintsu yaklaşırken, kulaklarımı tıpkı şut karşılamaya hazırlanan bir kalecinin bacakları gibi açtığımı söylememe gerek bile yok. Bir kelimesini atlamak, tek hecesini kaçırmak söz konusu olmadığı gibi, bu ihtiyarın ağzından çıkacak hırıltıyı bile yakalayacaktım.

“Sende bir şişman görüyorum.”

“Bi’ siktir git ya!”

Bu söylediğimi duyduğuna adım gibi emindim.

O ise cevabımı duymazdan geldi, gülümsedi ve sanki ben hiç tepki göstermemişim gibi kaldığı yerden gezintisine devam etti.

Ertesi gün, durdu ve sanki o anda bir şey keşfetmiş gibi şaşkın bir yüz ifadesiyle haykırdı:

“Sende bir şişman görüyorum.”

“Senin kafa çorba olmuş gal’ba.”

Yakayı sıyıрманın yolu yoktu! Her gün şırak diye aynı şeyi söylüyordu.

“Sende bir şişman görüyorum.”

“Sen bi’ doktora gitsene!”

Ondan sonra da her sabah, sinirlenme dereceme göre benzer cevaplar verdim: “Gözlüklerini tak dede, duvara çarpacaksın”, “Tımarhaneden yeni mi çıktın?” hatta “Beni zorlama, yoksa ağzında kalan son üç dişi de yuttururum sana.”

Şomintsu sarsılmaz bir şekilde burnunu dikeyor, neşeli, sakın, yüzüne haykırdığım şeylerden hiç etkilenmeksizin yoluna devam ediyordu. Kaplumbağa. Otuz saniye boyunca bir kaplumbağayla konuştuğum hissine kapıldım, haki

dım” ama delinin birine denk gelip kaçmak zorunda kalırım diye bunu hiç kullanmamıştım.

Kısacası beni şişman gören Şomintsu’nun bu dünyadan olmamak gibi bir avantajı vardı, batıya yürürken akli doğu-daydı, herkesin aynı yöne koştuğu, herkesin birbirine benzediği Tokyo isimli bu şehirde, o farklı görünüyordu. Bunun onu sempatik hale getirdiğini söyleyecek falan değilim, hayır, ben hiç kimseyi sevmiyordum ama Şomintsu bana biraz daha az antipatik geliyordu.

O zamanlar alerjiden mustarıptım çünkü, bunu belirtmem gerek. Bu dünyanın tamamına karşı hoşgörüsüzdüm. Kendim de dahil. Eğer benim gibi bir vakayla ilgilenmiş olsaydı, tıp bilimi için biçilmiş kaftandım. Evrensel alerji. Hiçbir şey ilgimi çekmiyordu, her şeyden tiksiniyordum, yaşamak bende kaşıntı yapıyordu, nefes almak sinirlerimi ayağa kaldırıyor, etrafıma bakınca içimden kafamı duvarlara vurmak geliyordu, insanları izlemek midemi bulandırıyor, sözlerine maruz kalmak cildimi egzamayla kaplıyordu, çirkinliklerine şahit olmak beni sarsıyordu, insanlarla sık sık karşılaşmak soluğumu kesiyordu, hele onlara dokunmak, bunu sadece düşünmek bile beni bayıltabilirdi. Kısacası, tüm varoluşumu bu rahatsızlığım üzerine kurgulamıştım: Hoşça kal okul, hiç arkadaşım yoktu, boş konuşmuyor, işimi yapıyordum, hazır yemeklerle, konservele ve çabuk çorbalarla karnımı doyuruyordum, bir inşaatın köşesine büzülüyor, tek başıma yiyordum, gece de genellikle kötü kokan ıssız yerlerde, tek başıma uyumaya gayret ediyordum.

Düşünmek bile bana ıstırap veriyordu. Tefekkür etmek mi? Faydasızdı. Hatırlamak mı? Zahmet etmiyordum. Geleceğe kafa yormak mı? Ondan da kaçınıyordum. Geçmiş ve gelecekle ilgimi kesmiştim. Ya da en azından kesmek için elimden geleni yapıyordum. Çünkü durmadan bana değersiz hatıralar taşıyıp duran hafızamdan yakamı sıyıramazsam, eğlenceli şeyler düşlememe engel olmam güçleşiyordu. Bunun mümkün olmadığını bir gün anlayacağımı, bir şamar yemiş gibi uyanacağımı bildiğim halde, yine de bunu kendime yasaklamıştım.

“Sende bir şişman görüyorum.”

O pazartesi bana ne olduysa cevap vermedim. Kafam uğursuz düşünceler kuyusunun en dibindeydi, ne Şomintsu’yu fark etmiştim, ne orada öylece durduğunu, ne dikkat kesildiğini ne de söylediklerini.

Yüksek sesle tekrarladı:

“Sende bir şişman görüyorum.”

Yüzüne baktım. Duyduğumu anladı ve ısrar etti:

“Sende bir şişman gördüğümü söylediğimde bana inanmıyorsun.”

“Dinle kaplumbağa, saçmalıkların umurumda değil! Kimseyle konuşmak istemiyorum, yoruyor beni! Çaktın mı?”

“Niçin konuşmak istemiyorsun?”

“Alerjim var.”

“Neye karşı?”

“Bütün dünyaya karşı.”

“Ne zamandan beri?”

“Alerji birdenbire geliverir derler, hop, aniden, bir sabah bir kalkarsın, alerji olmuşsun. Saçmalık! Alerji bana gitgide artarak geldi. Ne zaman başladığını söyleyebilecek durumda değilim. Sadece, önceden, çok eskiden başka türlü olduğumun farkındayım.”

“Anlıyorum, anlıyorum” diye mırıldandı bilmiş bir ses tonuyla.

“Hayır, hiçbir şey anladığın yok! Beni kimse anlayamaz, hele sen hiç anlayamazsın. Anlaman gereken tek şey, o olmayan şey.”

“Alerjin mi?”

“Hayır, dangalak: Bendeki şişman!”

Bitkin düşmüştüm, normalde altı ayda konuştuğumu birkaç dakikada söylemiştim. Artık buna bir son vermek için de eşofmanımın altını yukarı sıyırdım.

“İyi bak, kaplumbağa, benim dizlerim kalçalarımından daha geniştir.”

O zamanlar, biçimsiz, vücuduma göre oldukça orantısız dizlerimle iftihar ederdim. Kendimden nefret ettiğim için de, sadece beni çirkin gösteren yerlerimi severdim. Neredeyse farkında olmadan, kusurlarıma, çarpık dizlerime ve çıkıntılı âdemelmama bağlı bir beğenilme arzusu geliştirmiştim.

“Görüyorsun ya, moruk, tavuk gibi görünüyorum. Kaba ve iri eklemelerim var ama etrafında et yok.”

Şomintsu tasdik etti.

“Bu sağlam kemik yapısı sezgilerimi doğruluyor” diye haykırdı, “senin içinde bir şişman uyuyor. Uyandırıp beslemek gerek ki ortaya çıksın.”

“Hop! Şişmanlamanın bana ne faydası olacak ki?”

“Sen böyle iskelet gibi kalmayı mı tercih ediyorsun? Zayıf olmayı seviyorsun öyleyse...”

“Kendimden iğreniyorum dedim, duymadın mı? Alerjim var benim, tüm dünyaya karşı alerjim var! Anlattıklarım çok mu karmaşık?”

Çok gevezelik etmiştim, daha fazla konuşmamak için dudaklarımı ısırıştım. Ne diye bu bostan korkuluğuna içimi döküyordum ki? Bana ne olmuştu böyle? İçtenlik krizine falan mı girmiştim? Sanki kronik alerjim beni hiç takmıyordu...

Şomintsu bir bilet uzattı.

“Al. Müsabakaları izlemeye gel.”

Ne olduğuna bile bakmadan elini ittim çünkü cömertlik çağrıştıran her şeye karşı içgüdüsel bir tiksinti duyuyordum.

“Hayır.”

“Reddediyorsun ama sana ne bileti verdiğimi bilmiyorsun bile.”

“İstemiyorum.”

“Yazık, harika bir turnuva olacak.”

“Ne turnuvası?”

“Sumo güreşi. Benim bir güreş okulum var. Büyük şampiyonlar bu cumartesi karşı karşıya gelecek.”

Kahkahayı patlattım. İçten kahkaham oldukça uzun sürdü. Kesin olan bir şey varsa o da asla bir sumo güreşi müsabakası izlemeye gitmeyeceğimdi, sumo Japonya’da nefret ettiklerimin zirvesi, bayağılığın doruğu, tiksintinin Everest’i.

“Kıçlarında ipek bir string donla, neredeyse çıplak halde çember şeklinde bir minderde debelenen, saçlarını topuz yapmış, iki yüz kiloluk yağ bidonları mı, yok teşekkürler! Kavga eden bu yağ tulumlarını görmeye gelmem için elime bir bilet tutuşturmak yetmez, üste para da vermelisin. Çok para. Bayağı çok para.”

“Ne kadar?”

“Ne ne kadar?”

“Ne kadar?” diye üsteledi Şomintu. “Sumo turnuvasına gelmen için sana ne kadar ödemem gerek?”

Ciddiydi, cebinde para arıyordu. İhtiyar gerçekten dik kafalıymış! Helal olsun! Çok da kabalaşmadan, homurdandım.

“İsrar etme kaplumbağa. Paran yetmez. İyilik etmek istiyorsun, benden bir şey satın al.”

Ayakucumda duran, doğrudan doğruya kaldırıma yaydığım tezgâhımın üzerine dizilmiş malları işaret ettim, bütün insanlığa gıcık olduğum halde bu son derece kalabalık köşeye demir atma sebebimi. Bir saniyeden daha kısa bir an göz attı ve söylendi:

“Yok, hayır, böyle bir şey satın almaktan utanç duyarım.”

Böylelikle ağzımı kapamıştı, zaten ben de tam olarak aynı şeyi düşünmüştüm.

Teklifimle hiç ilgilenmeden, elinde tuttuğu buruşmuş para yığınının tekrar baktı.

“Al, yanımda bu kadar var.”

Paraları tezgâhın üzerine attı, sonra giriş biletini usulca tezgâhımın üzerine bıraktı, aniden döndü ve hızla uzaklaştı.

Çok şaşırmış, öylece hareketsiz kalakalmıştım. Sonra,

kimsenin olan bitene şahit olmadığına emin olarak eğildim, paraları topladım ve cebime tıktırdım. Tuhaf. Çaba göstermeden bu kadar kazandığım için neredeyse utanmışım.

Hiç de hoş olmayan bu histen kurtulabilmek için müsa-baka biletini alıp yırttım. “Hayır, sumo güreşini izlemeye gelmeyeceğim. Hayır kaplumbağa, içimde uyuyan şişman falan yok. Hayır babalık, beni satın alamayacaksın.” Par-maklarımın arasında parçalanan her bilet parçasıyla onur ve haysiyetime yeniden kavuşuyordum.

İlerleyen günlerde olaylar üstüme üstüme geldi. Ticaretimin gerekleri için mekân değiştirmeye karar verdim ki bu da seri felaketlere sebep oldu. Aslında –sonradan farkına vardım– ye-rimi değiştirmek için kendimi ikna etmeye çalışıyordum, bul-duğum bahaneler tek bir gerçeği gizliyordu: Şomintsu’yla tek-rar karşılaşmamak. Kendi kendime yakalanmışım...

Ertesi gün yeni bir semte gittim ve oldukça kalabalık bir cadde üzerine tezgâhımı açtım.

Daha bir saat bile geçmemişti ki elli metre sağımda ve el-li metre solumdaki heriflerin de aynı malları sattıklarını keşfettim. Beni fark ettikleri anda hemen basıp gitmemi istediler.

“Nedenmiş” diye üsteledim. “Kaldırım babanızın malı mı?”

“İki kişi bile çok, üç kişi imkânsız. Hemen kaybol piçku-rusu!”

“Aranızdan biri gidebilir, bana göre hava hoş.”

Rakip olduklarından birbirlerini sevmediklerini umarak, kurnazlık yapıp herifleri birbirine düşürmeye uğraşıyor-

dum. Kötü talih! Tam tersi oldu: Düşmanlar son gelen davetsiz misafire karşı memnuniyetle işbirliği yaptılar. Bağır-dım, çağırdım, direndim, mücadele ettim ama mallarıma el koydular ve hepsini de kanalizasyona döktüler. Aslında kavgaya devam etmeye, ben de onların tezgâhlarına aynısını yapmaya niyetliydim ama önce satacak mal bulmam gerektiğinin farkına varıverdim.

Hayatta kalmamı sağlayan kaçakçılığın döndüğü han-garların arkasında saatlerce dolaşıp tedarikçimi bulmaya uğraştım, altın dişli bir Çinliydi, asla cümleleri tam söylemezdi, hatta kelime bile kullanmazdı, ödemesi ya da tahsil etmesi gereken miktarların liste halinde dökümünü yapmakla yetinirdi.

Neyse ki Şomintsu'nun bıraktığı para sayesinde pek çok yeni mal alabildim. O esnada, yani ben sokaktan ayrılırken akşam oluyordu, dört polis arabası bir hışım sokağa daldı, kaçakçılık masası ekipleri baskın düzenliyordu!

Gereğini yapmama rağmen biraz geç kalmıştım. "Gereğini yapmıştım" diyorum çünkü ani bir hareketle kutulardan kurtulup tesadüfen oralarda aylak aylak dolaşan biri gibi davranmıştım; "biraz geç kalmıştım" diyorum çünkü polislerden birinin beni görece kadar zamanı olmuştu. Aralarından en genciydi; sert ve huysuz görünen, sarışın olmak için saçlarını boyatan ama inatçı saçları turuncuda takılıp kalan bir tipti. Adam sanki büyük ikramiyeyi tutturmuş gibi avaz avaz bağırmaya başladı.

"Mallarını attı! Mallarını attı!" diye ciyaklıyor, bir yandan da arabasının önünde bir sağa bir sola koşturuyordu.

Bu herif kendini ne sanıyordu böyle? Amerikan filminde aktör falan mı?

Bense derde girmiş başımı hafiften çevirerek sanki arkamdaki birine seslendiklerini sanmışım izlenimi yaratmaya çabalıyordum.

Dik kafalı, inatçı herif, “Ben Tokyo’nun en iyi polisiyim” triplerine girip silahını çekti, üstüme çullandı ve “Yere yat” gibisinden bir şeyler haykırdı, sesinin inceliğine kendi de şaşırmış olmalı çünkü ben hiç tepki vermemiştim, üstüme atladığı gibi beni yere yapıştırdı. Uyuz herif!

Bu sırada diğerleri de koşarak çevredeki sokak aralarına ve hangarlara doğru dağıldılar. Tiz sirenler tüm semti saran kasveti delip geçti. Birkaç saniye hem sert düşüşümün ardından kendimi toplamak hem de bu gözü dönmüş, acar polise denk gelme talihsizliğime hayıflanmak için bekledim.

“Beni rahat bırakın” diye mırıldandım sakince.

“Kutularını attın!”

“Hayır.”

“Evet. Kutularını attın! Seni gördüm!”

“Kanıtlayın.”

“Ben polisim. Bana inanırlar.”

“Ah, tabii, sen çok güvenilirsin, değil mi havuç kafa? Elbette kendine İsveçli süsü vermeye çalışan ama renk ayarlarıyla oynanmış televizyondan başka şeye benzemeyen bir Japon çok güvenilirdir. Şahitlik yapmadan önce saç rengini değiştir Voltran,* yoksa jüri üyeleri kusacak.”

* Orijinal metinde Goldorak olarak geçmesine rağmen Türkiye’de Voltran adıyla bilinen 1980’lerde yayımlanmış çizgi dizi. (ed.n.)

Bulutların arkasında her zaman bir gökyüzü vardır.

Cun, on beş yaşında, Tokyo'nun sokaklarında hayata tutunmaya çalışan asi bir gençtir. Günlerini köşe başlarında ufak tefek eşyalar satarak, ailesinden ve geçmişinden kaçarak geçirir.

Hayatı bir gün karşısına çıkan yaşlı sumo ustası Şomintsu'nun söylediği tuhaf bir cümleyle değişir: "Sende bir şişman görüyorum." Yalnız bir sorun vardır: Cun ne kadar uğraşırsa uğraşsın bir türlü kilo alamaz! Fakat zamanla sumonun gücünü ve Zen Budizminin dinginliğini keşfederken, beden ile ruh arasındaki bağı; acı ile huzurun, yalnızlık ile sevginin birbirine nasıl dokunduğunu anlamaya başlar.

Kahramanı kadar ince, Zen kadar sade ve bir o kadar derin bu roman, okura usulca şunu hatırlatır: Önemli olan yolun sonuna ulaşmak değil, o yolda yürümektir.

